

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ รอบที่ ๑

ประเด็นที่ ๓ : สุขภาพกลุ่มวัย แม่และเด็ก

ประเด็นตรวจราชการ : พัฒนาการเด็ก

หัวข้อ / ตัวชี้วัด พัฒนาการเด็ก : เด็กปฐมวัยพัฒนาการสมวัย ร้อยละ ๘๕

๑) เป้าหมาย และผลงาน

เป้าหมาย เด็กปฐมวัยพัฒนาการสมวัย ร้อยละ ๘๕

ผลงาน เด็กปฐมวัยพัฒนาการสมวัย ร้อยละ ๘๖.๕๑

๒) สรุปสถานการณ์

สถานการณ์พัฒนาการเด็ก (จากHDC๓๑มีนาคม๒๕๖๓) ข้อมูลไตรมาสที่๒รายงานในระบบยังไม่สมบูรณ์ จึงขอใช้ข้อมูลไตรมาสที่๑ปี ๒๕๖๓ เพื่อแสดงแนวโน้มการดำเนินงาน จากผลการคัดกรองพัฒนาการพบว่าเด็กอายุ ๐-๕ ปี มี พัฒนาการสมวัยครั้งแรก ๘๖.๕๑(เป้าหมาย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๕) พบความครอบคลุมในการคัดกรองพัฒนาการร้อยละ ๙๒.๐๑(เป้าหมาย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๐) พบเด็กมีพัฒนาการสงสัยล่าช้า (ครั้งแรก) ร้อยละ ๒๙.๑๑ (เป้าหมาย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒๐) ซึ่งพบว่ามีแนวโน้มที่สามารถตรวจพบกรณีสงสัยล่าช้าได้ผ่านเกณฑ์ เด็กที่สงสัยพัฒนาการล่าช้าได้รับการติดตามกระตุ้นร้อยละ๙๑.๖๕ (เป้าหมาย มากกว่า ร้อยละ ๙๐) เนื่องจากยังอยู่ระหว่างการติดตาม พัฒนาการสมวัยรวมร้อยละ๙๗.๗๙ (เป้าหมาย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๕) พัฒนาการล่าช้าส่งต่อ ร้อยละ ๐.๙๘ ส่วนข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การได้รับยาเม็ดเสริมไอโอดีน ธาตุเหล็ก กรดโฟลิกในหญิงตั้งครรภ์ ร้อยละ ๗๐.๐๖ (เป้าหมาย ร้อยละ ๑๐๐) อัตราเด็กแรกเกิดถึง ๖ เดือนกินนมแม่อย่างเดียว ร้อยละ ๘๑.๙๕ (เป้าหมายร้อยละ ๕๐) ทารกแรกเกิด น้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัม ร้อยละ ๕.๖๗ (เป้าหมายน้อยกว่าร้อยละ ๗) ภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์ ร้อยละ ๓.๔๗ (เป้าหมายน้อยกว่าร้อยละ ๑๖) และ เด็ก ๐-๕ ปี ได้รับยารักษาธาตุเหล็กร้อยละ ๖๐.๕๕ภาวะซีดในเด็ก ๒๗.๔๖ จำนวนเด็กได้รับการเจาะ Hct ๘,๑๓๗ คน

๓) ปัญหา/จุดร่วมที่สะท้อนปัญหา หรือความเสี่ยงต่อความสำเร็จของงาน

๑.การขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ๔กระทรวงหลัก ยังเป็นการบูรณาการระดับ นโยบาย ส่วนการปฏิบัติ ยังมีการทำงานแยกส่วน ของแต่ละกระทรวง.การสนับสนุนงบประมาณ โครงการ ในพื้นที่ยังไม่เพียงพอ.

๒.การจัดบริการโรงเรียนพ่อแม่ ยังเป็นรูปแบบการให้ความรู้ สุขศึกษา ยังไม่เป็นรูปแบบ Health literacy เพื่อสร้างองค์ความรู้พ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก ในการกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการโดยใช้คู่มือ DSPM

๓.การใช้คู่มือDSPM ของพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก

๔.การขับเคลื่อน พรบ.นมผสม ยังดำเนินการได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากเป็น พรบ.ใหม่เพิ่งจะเริ่มดำเนินการ และการขับเคลื่อนผ่านกลไกในพื้นที่ ยังมีน้อย

๕.ระบบข้อมูล การลงบันทึก การรายงาน และการประมวลผล ยังไม่ Real time

๖. การนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนางาน

๔) ข้อเสนอเชิงนโยบาย/ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงพัฒนา

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

๑. การขับเคลื่อนนโยบาย ควรมีการสนับสนุนกลไก คณะอนุกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยจังหวัด ให้มีการทำงานแบบบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม

๒. การสนับสนุน สื่อ เอกสาร คู่มือDSPM อย่างเพียงพอ (กรมอนามัย) และเข้าถึงง่าย

๓. การวิจัยประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูลการใช้ข้อมูล DSPM ประเมินการใช้สื่อ เพื่อปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับบริบทและเพิ่มความเข้าใจและเข้าถึง (กลไก HL) อาจปรับเป็นรูปแบบอื่น เช่น การแจกชุดการกระตุ้นพัฒนา VDO สอนการใช้สื่อ Digital HL สื่อภาษาท้องถิ่น

ข้อเสนอต่อพื้นที่

๑. Health literacy ในกระบวนการโรงเรียนพ่อแม่ ควรขยายหรือปรับบริการ กระบวนการโรงเรียนพ่อแม่ ในคลินิกบริการ ของ รพช.รพสต โดยใช้ Model รพท./รพศ.และPCC

๒. คลินิกฝากครรภ์ แผนกหลังคลอด มีการฝึกทักษะการใช้ คู่มือDSPM พ่อแม่ผู้ดูแลเด็ก แบบ Individual ฝึกปฏิบัติจริงกับเด็กและมีการ ประเมินก่อนกลับบ้าน เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง คลินิกเด็กสุขภาพดี มีการติดตามและฝึกทักษะต่อเนื่อง และเป็น coaching เพื่อเพิ่มการเข้าถึงและใช้คู่มือ DSPMในพ่อแม่ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

๓. จังหวัด อำเภอ เพิ่มการจัดเก็บข้อมูล การลงบันทึกข้อมูลให้ทันเวลา และการประสานงาน IT นิเทศติดตามหน่วยงาน เพื่อแก้ปัญหาการลงข้อมูลในระบบ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ เพื่อปรับแผนการดำเนินงานเป็นระยะ

๔. จังหวัด ควรมีการเพิ่มศักยภาพ ทักษะบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน อย่างสม่ำเสมอ เช่น อบรมฟื้นฟูความรู้ การนิเทศเยี่ยมเสริมพลัง และการ coaching เป็นต้น

๕) ปัจจัยความสำเร็จ

๑. การขับเคลื่อนนโยบาย “มหัศจรรย์ ๑๐๐๐ วันแรกของชีวิต”

๒. การทำงานแบบบูรณาการ การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ผ่านกลไก ในพื้นที่ เช่น MCH Board Service plan คณะกรรมการเด็กปฐมวัย

๓. การสนับสนุนงบประมาณโครงการ PPA สปสช.

๖) ประเด็นที่ควรกำกับติดตามการตรวจราชการ รอบ ๒

๑. การดำเนินงานตามมาตรฐานอนามัยแม่และเด็ก

๒. รูปแบบ Health literacy .ในโรงเรียนพ่อแม่

๓. การขับเคลื่อนนโยบาย “มหัศจรรย์๑๐๐๐ วันแรกของชีวิต”และโครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ของพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก”

๔. ข้อมูลการใช้DSPM ของพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู

ผู้รายงาน พญ.สิตาพัฒน์ ยุตบุตร นายแพทย์เชี่ยวชาญ

นาง พิมพ์ดวงใจ ชัยชนะ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

วัน/เดือน/ปี ๒๐ เมษายน ๒๕๖๓

E-mail pimchai@hotmail.com